

ProBos: "Een prijs voor mensen die hun nek uitsteken"

De Jaarprijs Duurzaam Bos

Vorig jaar reikte de Stichting ProBos voor het eerst de Jaarprijs Duurzaam Bos uit. Dat was een prima idee!, zo vonden veel bosbouwers maar waarom aan deze prijswinnaar? Hun reacties gaf de NBT-redactie aanleiding om eens bij ProBos te horen over het 'hoe en waarom' van deze prijs. We spraken met de heren Gorter, Nas en Denig van de Stichting ProBos.

Onder de Engelse naam Forests Face the Future wordt de Jaarprijs Duurzaam Bos van de Stichting ProBos aan personen of organisaties toegekend. Vorig jaar ontving dr. ir. J.H. Kuper, houtvester van bos- en natuurterre-

nen op de Koninklijke Houtvesterij Het Loo voor de eerste maal de jaarprijs: een bronzen afgietsel van het beeld Cypressen van kunstenaar Jan de Baat.

Reacties uit het veld

Van tien geïnterviewde bosbeheerders bleken sommigen nog nooit van de prijs gehoord te hebben, een enkeling was negatief "Hoezo, duurzaamheidsprijs, welk bos in Nederland is niet duurzaam!". Maar de meeste beheerders waren positief over het idee van de prijs. "Leuk dat er een prijs is voor het beheer" en "Prima, zo'n prijs en goede nominaties, dat draagt bij aan een goede externe P.R.". Maar waarom was de prijswinnaar de heer Kuper?" vroegen velen zich af. "Hij zaagt alles plat, dat is toch

geen beheer?", "De prijs aan Kuper is niet stimulerend voor de bosbouw. Maar hij verkoopt het goed: honderden hectaren douglas platgooien en toch worden gewaardeerd!", "Gezien zijn versnelde beheer (te grote ingrepen in de natuur) zet ik mijn vraagtekens", "Velen doen hetzelfde, maar staan minder in de picture". Op naar Zeist voor de antwoorden.

Het Nederlands Bos Akkoord

De basis van deze prijs ligt in het Nederlands Bos Akkoord dat in mei 1995 door 23 partijen (waaronder KNBV, dus ook u) werd ondertekend. In het akkoord is afgesproken dat ministeries, provincies en vele organisaties die

*Juryvoorzitter Ed Nijpels
overhandigt J.H. Kuper de Jaarprijs
Duurzaam Bos (Foto: Aldo Allesie)*

met bos van doen hebben, zich gezamenlijk inzetten voor duurzaam bosbeheer.

Het Bos Akkoord is een van de eerste feitelijke resultaten van ProBos. Eerder al had ProBos het ludieke Binnenhof-bos geïnitieerd, een bos waarin Tweede Kamerleden bomen plantten. Net zoveel bomen als ze dachten aan kamerzetels bij de verkiezingen te behalen: dus een bos met 180 bomen!

De Stichting ProBos zet zich, sinds 1993, in voor de versterking van de publieke en politieke positie van het bos en voor bundeling van activiteiten in de bos- en houtsector door communicatie. Want, zo zei een aantal mensen uit onze bosbouwwereld, we moeten er voor zorgen dat ons Nederlandse bos weer een

plaats krijgt op de maatschappelijke en politieke agenda en dat we elkaar weten (blijven) te vinden. "Het gaat erom wat ons bindt in plaats van wat ons scheidt. Dat is de taak van ProBos," zo zei Nas. Het Nederlands Bos Akkoord is

een goed begin. Bosmensen van verschillende pluimage hebben elkaar in het akkoord gevonden. Rentmeesters, bosexploitanten, de ANWB, natuurbeschermers, recreanten, Staatsbosbeheer, particulieren, overheden en nog vele anderen hebben in het akkoord onder andere afgesproken dat zij zich zullen inzetten voor duurzaamheid. Voor ProBos aanleiding om aan die afspraak een vervolg te geven: de Jaarprijs Duurzaam Bos.

Het begrip duurzaamheid:

- * instandhouden en versterken/ uitbreiden van het bosareaal, waarbij zo mogelijk de druk op natuurlijke bossen wordt vermindert;
- * behoud van bossen met belangrijke ecologische, sociale of culturele waarden;
- * handhaving of versterking van de gezondheid en stabiliteit van bos-ecosystemen;
- * instandhouden en versterken van de biodiversiteit;
- * beheer-activiteiten dienen zo min mogelijk negatieve milieu-effecten te veroorzaken op het gebied van fauna, biodiversiteit, waterhuishouding, bodem, hout en niet houtproducten;
- * bijdrage leveren aan de instandhouding van andere ecosystemen of het behoud van de productieve waarden van aangrenzende cultuurgebieden;
- * instandhouden en versterken van de productieve functies;
- * instandhouden en versterken van de schermfuncties;
- * bijdrage leveren aan het behoud van eindige grondstoffen en de vermindering van de toename van de concentratie van atmosferische CO₂;
- * verbetering van het sociaal-economisch welzijn van de lokale gemeenschappen en handhaving van andere sociaal-economische functies, bijvoorbeeld door het stimuleren van een efficiënt gebruik van de verschillende bosproducten en -functies.

Duurzaamheid

Het begrip duurzaamheid wordt voor deze prijs primair getoetst aan één of meer criteria die in Nederland en daarbuiten duidelijke ondersteuning genieten. Zie kader.

Van nominatie tot prijswinnaar

Om voor de prijs in aanmerking te komen moet de persoon of organisatie eerst worden genomineerd. Op basis van persoonlijke deskundigheid is een speciale nominatiecommissie samengesteld met, voor de komende drie jaar, prof. dr. A.G.J. Dietvorst als voorzitter. Deze commissie draagt jaarlijks drie genomineerden voor. Zij heeft daarbij de taak om

"Het is makkelijk als je niet naar je achterban hoeft te luisteren."
"Het effect is ook wel groot als je het met veel hectares kunt doen."

uit alle voordrachten één persoon, één organisatie en één project of product te nomineren en voor te dragen aan de jury. De jury zal beoordelen welke nominatie de meeste inhoud geeft aan: een positieve bijdrage aan het realiseren van één of meer doelstellingen van het Nederlands Bos Akkoord.

Gorter: "Appels, peren en citroenen worden dan met elkaar vergeleken. We voorkomen daarmee dat de jury de keuze moet maken tussen personen of organisaties. Dat doet de gekwalificeerde nominatie-commissie. De jury toetst de genomineerden aan het begrip duurzaamheid en op de wijze waarop het maatschappelijk draagvlak van duurzaam bos is versterkt."

Bij de beslissing van de jury om de Jaarprijs 1996 toe te kennen aan de heer Kuper is primair overwogen, dat hij het duurzaam bosbeheer niet alleen heeft uitgedragen in zijn functie van Koninklijke Houtvester, maar ook via zijn vele activiteiten voor Pro Silva. Voorts gaat het hier om een persoonlijk initiatief, daarbij niet ondersteund door een organisatie of een team van deskundigen.

En tenslotte is het belang onderkend van de publieke aandacht die aan deze prijstoekenning is verbonden (uit: juryrapport).

Genomineerden

Er waren nog twee andere genomineerden:

– Het Nationaal Park de Hoge Veluwe, als voorbeeld van half-natuurlijk landschap, met als belangrijkste aspecten: de cultuurhistorische waarden, de natuurwaarden en de recreatieve betekenis.

– Het project Nieuwbouw Agrarisch Onderwijs (Leeuwarden), een in duurzaam Nederlands hout opgetrokken school (Van Hall instituut). Dit project draagt bij aan de hoogwaardige kwaliteit van het Nederlandse hout.

Nas: "De prijs betekent het vitaliseren van de bosbouwsector: we geven weer een gezicht aan onze sector. We honoreren hier iemand die veel betekent voor ons. The top of the bill. Iemand die op persoonlijke kwaliteiten iets heeft veranderd. Laat zien wat je kan doen ten overstaande van de maatschappij. En niet andersom, dat er in opdracht van de maatschappij wordt gewerkt." Gorter: "Kuper heeft wat mij betreft de prijs gewonnen omdat hij los van subsidies op eigen initiatief werkt. Ecologische duurzaamheid alleen maar als er economische duurzaamheid is. Je moet een voorbeeldfunctie vervullen. Dan pas kom je in the picture. Het gaat er uiteindelijk om dat door het uitreiken van deze prijs

"De nominatie van de school is een goede promotie van ons Nederlandse hout."

bos goed in beeld wordt gebracht: aandacht krijgt bij het publiek en bij de politiek".

Een jaarprijs alleen voor bobo's? ProBos: "Nee hoor. Een prijs voor mensen en organisaties die hun nek uitsteken en iets betekenen voor duurzaam bos en dat ook communiceren. Mensen die daarin vernieuwend bezig zijn. De voorlopers en de besten."

"Voor de prijs dit jaar waren 17 kandidaten. Een belofte voor de toekomst. En wij (ProBos) doen graag de volgende oproepen: U wordt van harte uitgenodigd om mensen, organisaties, projecten of producten te melden voor nominatie bij de nominatie-commissie. Ook zijn wij op zoek naar mensen en organisaties die hun bijdrage willen leveren aan de realisering van de manifestatie van de prijsuitreiking. De Stichting Face sponsort de prijs, maar wij maken ons zorgen over de kosten van de manifestatie daaromheen." Secretariaat: Stichting ProBos: postbus 769, 3700 AT Zeist.

Opvatting

Het is op z'n minst jammer dat de eigen bosbouwsector de prijs anders opvat dan door ProBos bedoeld. Er valt nog heel wat te ProBosmoten.